

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Observationes in Cap. V. De Pœnitentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

in REG. XIII. quæ dicit, Oleum non benedictum, per mixtionem cum benedicto, fieri benedictum; quod ad Vinum consecratum extendi nequit.

REG. XIV. quæ dicit generatim, Consecrationem fieri in Loco sacro; vera esse nequit de omni Consecratione; quia supponit Ecclesiæ Consecrationem.

Reg. XV. & XVII. restringi debent ad Consecrationem Chrismatis & Sanctorum Oleorum, quæ, propriè loquendo, est simplex Benedictio, & sola, quæ annua sit

Reg. XVI. & XVIII. restringi debent ad Consecrationem Ecclesiæ, quæ fieri potest Diebus Feriatis, sicut in Dominicis, & cujus Solemnitas Octo dies durat. Consecratio Episcopi fit solum Die Dominico.

Reg. XVII. convenit Consecrationi Ecclesiæ, & Consecrationi Episcoporum, quæ fieri debent à Jejuo; idem est de aliâ qualibet, quam comitatur, aut sequitur, Sacrificium: talis est Consecratio Altarium sive fixorum, sive portatilium. Idem est de Benedictio- ne Abbatum & Abbatissarum. Hoc Ecclesiarum Consecrationi, quoad jejunium, peculiare est, quòd is, qui eam facturus est, & ii, qui eam possunt, die præcedenti jejunare teneantur; PONTIF. ROM. de Consecr. Eccles.

Reg. XIX. Soli Ecclesiarum Consecrationi convenit; in eo quòd dicit, adhiberi in Consecratione non solum Preces, sed etiam Sal. Textus laudatus in Reg. XX. respicit solum Consecrationem Ecclesiarum, de quâ dicit, eam sine Missâ fieri non debere, sed hoc non est peculiare huic Consecrationi, sed etiam convenit Consecrationi Episcoporum, & Altarium, atque etiam Benedictio- ni Abbatum, & Abbatissarum.

Reg. XXI. quæ dicit, licentiam Pontificis, ad Ecclesiarum Consecrationem, requiri; generaliter falsa est, & ab usu aliena. XXII. solam respicit Eucharistiam, in quâ, post Consecrationem solæ remanent Species panis & vini: aliæ Consecrationes nullam neque in rebus, neque in personis, mutationem substantialem operantur.

XXIII. pertinet ad omne Consecrationis genus: omnes enim gratuita esse debent, sicut administratio Sacramentorum, & celebratio Missæ. Quod dicit XXIV. eum, qui Ecclesiæ Consecrationem procurat, ad eam dotandam teneri; ad Benedictio- nem Cappellarum, sive privatarum, sive publicarum, extenditur.

Autor, non animadvertens, inter res, de quibus locutus est, agendo de Consecratione, multas esse, quæ solum benedicantur, ut cernitur in *Pontificali* & *Ritualibus*; novissimas Regulas infumit in expositione Benedictio- nis; & declarat, se id facere propter ejus affinitatem cum Consecratione: Reg. XXV. in quâ dicit, Abbatissas non benedici: quod falsum, sicuti quod addit, Abbates non benedici, nisi Privilegiati sint; nam, Benedictio Abbatum & benedicenda Abbatissæ, de jure Communi est, & PONTIF. ROM. præscribit formam. Omis- sa fuit negatio in Reg. XXVII. quæ dicit, Inferiorem posse Superiorem benedicere: verò simile non est, Autorem contradixisse S. PAULO: præterea illa est in *Can. 6. DIST. XXI.* quem laudat. Quod dicit in XXIX. Benedictio- nem fieri debere à jejuo, & horâ tertiâ; non nisi ei convenit, quam præcedit, aut comitatur, aut sequitur, Missâ: quales sunt, Benedictio- nes Abbatum, aut Abbatissarum, & Panis benedicendi, qui affertur in Missâ; aliæ sunt quilibet horâ, & post prandium.

OBSERVATIONES in CAP. V. de PŒNITENTIA.

Principiò colligendum erat quidquid Pœnitentiam generatim respicit, & convenit Pœnitentiæ, quatenus Virtuti, & Pœnitentiæ, quatenus Sacramento: utrique commune est hoc, ut sit dolor sincerus ob peccatum commissum, & voluntas ultrâ non committendi, ac satisfaciendi pro commissò. Sub titu-

lo de Pœnitentiâ in genere, colligere opus erat omnes Canones, qui Pœnitentiæ statum respiciunt, sub Lege Naturæ, & sub Lege Mosaicâ; atque identidem observare id, quod ad Pœnitentiam virtutem, pertinet, ad Sacramenti Dignitatem evectum fuisse per Legem Novam, quæ huic virtuti, tunc ad remissionem peccatorum sufficienti, adjecit obligationem Confessionis, & parendi Judicio ejus, qui illam excipit, sive quoad Confessionem, sive quoad Absolutionem.

Antè Institutionem Sacramenti, nulla erat obligatio consistendi apud Sacerdotem peccata sua, tam interiora, quam exteriora: remissio à nullius Sacerdotis Judicio pendebat; quotus quisque peccator sibi Pœnitentias imponere debebat, sive congruas satisfactions, sive ad non recidendum, sive ad expiandum peccata commissâ. Obligatio, proportionandi Pœnitentiam peccato sive interius, sive exterius omni tempore viguit. Idem est de obligatione reparandi scandali, quod peccati publicitas peperit: hujus gnarus DAVID, publicam Pœnitentiam egit, ob peccata sua publica: *Ninivita* idem egerunt. Nova Lex hac in re non differt ab aliis, nisi quoad modum & Electionem formæ, quâ fieri debeat; in eâ præstituitur, & dirigitur juxtâ qualitatem peccatorum, ita, ut liberum non fuerit eligere poenas sibi imponendas, eorumve durationem determinare; prius autem peccatori licebat eligere media, quæ apta duxerat, ad expiationem suorum Criminum, illorumque usum ac durationem definire, modò usque ad mortem produceret ob Dei offensam; atque attentionem ad vitandum sedulò omnes occasiones relapsus.

Expositis iis, quæ ad Pœnitentiam in genere spectant, nec non Communibus proprietatibus Pœnitentiæ virtutis, & Pœnitentiæ Sacramenti; continuâ serie colligi debuisset id, quod Pœnitentiæ Sacramento peculiare est; ejus Institutio, Materia, Forma, Minister, necessitas, effectus. Omnes Canones, qui docent CHRISTUM dedisse suis Apostolis atque, in eorum personâ, omnibus Presbyteris, potestatem remittendi peccata, aut retinendi, solvendi, aut ligandi, & laudant loca Novi Testamenti, quæ probant hoc factum, pertinent ad institutionem hujus Sacramenti. Ejus *Materia* applicandi sunt omnes Canones, qui loquuntur de iis, quæ vulgò *Actus Pœnitentis* vocantur; nempe Contritio, Confessio, Satisfactio. Ad *Formam*, pertinent omnes, qui loquuntur de verbis, quibus peccata remittuntur. Omnes, qui agunt de *Personis*, quæ habent potestatem absolvendi à peccatis confessis, respiciunt *Ministrum*. Denique omnes, qui loquuntur de remissione peccatorum, ex vigore Clavium, spectant *Effectus* hujus Sacramenti, qui consistunt in eo, quòd tribuatur cum Gratia Sanctificanti, quæ peccatum repellit, jus ad auxilia necessaria ad vitandum relapsum, quorum principium est amor justitiæ, & desiderium satisfaciendi pro peccatis remissis.

Loquendo de *Contritione*, colligere opus erat summam Canonum loquentium de Charitate, quæ debet esse motivum doloris, in quo consistit Contritio. Cùm amor Creaturæ peccatum committat, amor Creatoris læsi detestationem peccati operari debet: magna est illorum Canonum copia in *DIST. I. II. III. De Pœnit.* Aptiores ad Argumentum ii sunt, qui docent, Charitatem justificare, & justitiam unâ cum illâ nasci & crescere. His Canonibus jungendi erant, qui loquuntur de aliis conditionibus Contritionis; nempe, quòd ea extendi debeat ad omnia peccata lethalia commissâ, & includere propositum serium ultrâ non peccandi. Continuâ serie colligendi erant omnes Canones, qui respiciunt *Confessionem*, incipiendo ab iis, qui loquuntur de ejus necessitate; tùm pergendo ad eos, qui agunt de conditionibus requisitis ad ejus validitatem: nempe, ut sit integra, ita, ut nullum omittatur è peccatis mortalibus commissis; sincera sit ac sine tergiverfatione; fiat cum dolore, & apud eundem

eundem Confessarium, qui habeat Jurisdictionem in Pœnitentem, eosque disponendo, ita, ut unaquæque conditio seorsim, ac sine interruptione tractaretur.

Loquendo de *Satisfactione*, tres illius species distinguere opus erat; aliæ pendent ab electione Pœnitentis; aliæ injunguntur à *Canonibus*, quæ vocantur *Pœnitentiales*; postremæ à Confessario imponuntur: Quoad pœnitentias Canonicas, observandum erat, quòd, post antiquationem Pœnitentiæ publicæ, hi Canones inserviant tantùm ad temperandas Pœnitentias, quas injungit Confessarius, juxta proportionem inter illas & peccata, ita, ut majores aut minores sint prout majora aut minora sunt peccata; ideòque olim durius aut mitius castigabantur. Quoad Pœnitentias injunctas à Confessario, tales existere semper quoad peccata, circà quæ nihil statuerant Canones specialiter; ac post abrogationem Canonum Pœnitentialium: omnes Pœnitentiæ sunt hujus generis; sub lege eas Canonibus conformandi, quoad fieri poterit.

Quoad Formam hujus Sacramenti, mentio ejus expressa non apparet in Canonibus Corpori Juris insertis: ex illis tantùm inferri potest, eam exprimere debere effectum hujus Sacramenti, sicut Forma Baptismi, de quâ plures ex his Canonibus locuti sunt. Non idem est, quoad Ministrum; multi Textus enim de eo loquuntur; alii generatim respiciunt qualitates, quibus instructus esse debet, ad munus hoc ritè obeundum; ab his incipiendum erat: alii pertinent ad qualitatem specialem, quæ illi necessaria est, ad audiendos validè Pœnitentes, qui ipsum adeunt, nempe, Sacerdotium, & Jurisdictionem, quæ eum proprium eorum Sacerdotem facit, & quæ vel Ordinaria est, proveniens ex Beneficio, aut Delegata, proveniens ex Commissione Episcopi; qualitas proprii Sacerdotis in suâ origine soli Curato conveniebat; undè vulgò de illo intelligitur *Cap. Omnis utriusque sexus*, quòd ad Confessionem annuam Sacerdoti proprio faciendam adstringit; de illo etiam sicut de Pœnitentiaro, intelligendus est *Can. fin. Dist. V. de Pœnit.* qui dicit, nullum accipere debere Pœnitentem alterius curæ commissum, sine hujus consensu, nisi sit ignorans, & sic nocere possit; quòd extenditur ad alium quemlibet casum, in quo periculum est apud Confessarium ordinarium. Lex Naturalis & Divina tunc Ecclesiam induxerunt, ut prorogaret Jurisdictionem istius alius Confessarii, in Pœnitentes Confessarii ordinarii.

Ex his Observationibus generalibus percipitur defectus ordinis & Divisionis in *Regulis LXXXVIIII.* per quas Autor Pœnitentiam exponit. Observationes speciales circà insigniores ex suis Regulis, ostendunt, quinam sint alii hujus Capitis defectus.

Definitiones indicat *Reg. I.* sunt imperfectæ quoad Pœnitentiam virtutem, & Sacramentum; nam solam Pœnitentiam virtutem respiciunt. Adjiciendum est quòd Sacramento convenit, definiendo Pœnitentiam, verum dolorem ob peccata, junctum proposito non peccandi ultra, & faciendi quòd CHRISTUS præcepit ad remissionem peccatorum.

Reg. II. III. IV. quæ loquuntur de Pœnitentiæ divisionibus, aut indicant Textus de iis loquentes, sunt imperfectæ; nam præcipua omittitur, quæ sit in *Pœnitentiam Virtutem, & Pœnitentiam Sacramentum.*

REG. VI. laudans *Can. 13. CAUS. XXXIII. QUÆST. II.* ut ostendat, quo Jure Pœnitentia sit introducta, insinuat, eam solùm à JESU CHRISTO esse institutam; & sic esse tantùm Juris Evangelii: suprâ auctm ostendimus, eam esse Juris Naturalis, & Juris Divini, Veteris & Novi, & Juris Ecclesiastici.

REG. VII. Hac expressione, *Causæ Pœnitentiales*, confundit Forum Interius, in quo omnia occulta sunt, & sine Judicii formâ transiguntur, cum Foro Exteriori, in quo negotia discutiuntur cum solemn-

tatibus, & ferunt nomen *Causarum. Can. 2. CAUS. IX. QUÆST. II.* laudatus, idem est atque ille, quem suprâ laudavi. *Can. fin. Dist. V. de Pœnit.* Hæ VII. Regulæ sunt sub Titulo de *Pœnitentiâ*; adjicere debuisset in genere: sin minùs, Titulus non est congruus. Sequentes *Regulæ XLI.* sunt sub Titulo de *Pœnitentiâ agendâ*, qui sufficientem non exhibet notionem rerum, quas continet, nam igi agitur de Contritione, Confessione & Absolutione, Satisfactione publicâ, & occultâ: per has Autor incipit & definit; quæ ratio arguit, vel incertam Methodi servandæ, vel magnam negligentiam in eâ servandâ.

Suscipit enumerationem peccatorum Pœnitentiæ subjacentium, quæ necessaria non videtur; quòd enim legitur ad calcem *DECRETI de Canonibus Pœnitentialibus*, sufficienter erudit circà hoc Argumentum, remittere solùm oportebat ad eum locum. Publicam cum Occultâ confundit, miscendo id, quòd unam respicit, cum iis, quæ ad aliam pertinent; undè fit, ut multæ Regulæ falsæ videantur, ideo quòd ad certum Pœnitentiæ genus non restringantur.

Autor hanc Partem exordiri debuisset à *Reg. XXI.* quæ loquitur de tribus Actibus Pœnitentis, Contritio, ne, Confessione, & Satisfactione. *Reg. XXII.* continet errorem *Gratiani* circà necessitatem Confessionis, quam dubiam existimat; nec eum arguit. *Reg. XXIII. ad XXX.* publicam Pœnitentiam respiciunt, sicut *Reg. XX. præcedentes.* Canon, quem laudat *Reg. XXXI.* quæ est *Secunda* de Confessione, erroneus est, in eo quòd dicat, sufficere Confessionem Deo factam, & Græcos sic opinari; nec monet de hoc errore. In *Regula XXXII.* Exceptio pro Regulâ, & Regula pro Exceptione traduntur; nam olim, Regula erat, unumquemque apud Superiorem immediatum confiteri debere, & electio in aliquot casibus solùm licita erat; nempe, si hic Superior ignarus erat, si contentebat; si Superior ejus concedebat licentiam alium adeundi. Prior Textus hic laudatus nempe 88. *Dist. I. de Pœnit.* confundit Confessionem *Necessitatis*, quæ fieri debet apud Sacerdotem ab Ecclesiâ commissum ad illam excipiendam, & quæ remissionem peccatorum infallibiter operatur, si ritè facta fuerit & Absolutio consecuta sit, cum Confessione *Devotionis, & humilitatis*, quæ fieri potest non solùm ad aures Sacerdotis, sed etiam coram Laicis; & cujus effectus est, disponere ad Contritionem perfectam, quæ Sacramento voto junctâ justificat & Deo reconciliat.

Regula Sequentes usque ad *XLIII.* respiciunt Confessionem, & bonæ sunt. *Reg. XXXVIII.* loquitur de necessitate consistendi circumstantias etiam aggravantes, & *Can. 1. Dist. V. de Pœnit.* laudatus, id probat. *XLIII.* restringi debet ad Casus Pontifici reservatos, ergà quos dare potest commissionem generalem audiendi Confessiones, quoad reliquos, Ordinarius eorum Absolutionem committere debet in suo districtu.

Reg. XLIV. quæ loquitur de *Absolutione*, annumeratur iis, quæ pertinent ad Confessionem; quia pendet à bonâ Confessione, & denegari, aut differri debet juxta Dispositiones Pœnitentis: denegari, si restituere nolit, aut perseveret in voluntate peccandi; differri, si nondùm habeat dolorem necessarium indigeatque preparatione ad illam secundùm monita Confessarii. *Reg. LXV.* confirmat quòd dictum est de denegatione Absolutionis in casu impœnitentiæ, nam si Impœnitens puniri debet, à fortiori excludendus est ab Absolutione.

Reg. XLVI applicari potest Absolutioni; nam, per hanc principaliter Pœnitentia remittit peccata. Exceptiones VIII. hujus Regulæ desumptæ sunt ex Pœnitentiæ falsitate, proveniente ex defectu veri doloris, aut spei aut fidei, Ecclesiam ligare & solvere posse, aut Confessionis; vel falsæ sunt: talis est ea, quæ sumitur ex eo, quòd peccatum commissum, sit adversus Spiritum Sanctum, aut ex eo, quòd Pœnitens resistere non possit

possit peccato, vel relapsus sit; nam relapsio non potest impedire remissionem peccatorum præcedentem, sed dubium gignere circa veritatem penitentiam.

Reg. XLVII. refringi debet, sicut XLVI. ad penitentiam veram; nam falsa, non facit, ut omnia cum gaudio tolerentur.

Reg. XLVIII. LIX. & L. respiciunt penitentiam Publicam, quæ sola excludat à Jure exercendi Ordines, per septem annos; à Jure Matrimonium incundi, aut Matrimonio utendi; à Jure administrandi negotia Sacularia, & eâ completâ, regrediendi ad illa.

Exceptio *Quinquagesima* est absurda, excipit negotia, quæ exerceri possunt sine peccato; porro alia negotia omnibus Fidelibus interduntur; itaque nullum est, quoad hoc, inter eos ac Penitentes discrimen. Titulus, sub quo *Regula XXXVIII.* sequentes collocata sunt, est insufficientis; nam promittit solum id, quod respicit aut denegationem, aut impositionem penitentiam; *Regulæ* autem de pluribus aliis rebus loquuntur; nempe Confessione, Absolutione & Satisfactione, quarum prima & secunda obscure designantur per verbum *Penitentia*, quod vulgò significat satisfactionem, aut præceptam per Canones, aut injunctam per Confessarios, quæ, aut publica est, aut occulta. Inter Textus laudatos in *Regulis*, multi abrogati sunt: tales sunt 1. omnes qui Penitentiam denegari jubent quibusdam Peccatoribus quælibet signa penitentiam edidissent. Nulla sunt hodie peccata, quorum Absolutio denegetur, iis, qui sufficientes penitentiam notas emittunt. 2. Qui Penitentiam durationem ad certum annorum numerum circumscribunt, cum certis exercitationibus specialibus, difficilibus, ac laboriosis. 3. Ii, qui à Penitentia excludunt personas, quæ, post eam semel peractam, lapsæ erant in eadem, vel in alia atrocita peccata. Secus est de Canonibus, qui Absolutionem Impenitentibus denegari præcipiunt, & loquuntur de signis, sive actibus, per quos illi dignoscuntur, & de iis, qui docent, durationem satisfactionis durationi peccati, & gravitatem illius, hujus gravitati proportionandas esse, necnon, in satisfactionis impositione, rationem habendam esse Contritionis, illam minuendam, aut augendam, prout major aut minor est Contritio, juxta veterem Disciplinam, quæ Penitentiam prorogabat erga Penitentes negligentes, & contrahebat erga ferventes.

OBSERVATIONES in CAP. VI. de PECCATIS quæ sunt MATERIA PENITENTIÆ.

Ordo hujus *Capitis* rectus est; nempe, definitio, divisio, collatio peccatorum inter se, eorum causa, eorum subjectum, effectus, species, eorum correctio & punitio: sed res eadem sub variis nominibus recurringunt; nam Divisiones & species idem sunt; cum hæ sint membra Divisionum; cause ingrediuntur in eo, quod affert sub Divisionibus & speciebus; nam pro causis peccatorum assignat suggestionem, delectationem & consensum, quæ sunt varia genera aut species peccati. *Can. 71. Dist. I. de Penit. Can. 21. Dist. II. ibid.* quos Autor laudat loquendo de Divisionibus *Quest. II. Penæ*, ad effectum pertinent: Unicum verbum circa causas profert: circa subjectum, indicat solum Textus, qui loquuntur de peccati definitione: *Gratiani* verba laudat pro Textu, ea vocando *Can. I. CAU. XV. QUEST. I.* In Divisionibus, omittit Divisionem in peccata Omiffionis, & peccata Actionis. *Quatuor* species peccatorum, de quibus loquitur *REG. II.* eadem sunt, ac *tres*, quæ referuntur *REG. III.* nempe, Cogitatio, cui consensus datus est; Actio, & Habitus. Cum peccata voluntatis opponuntur delictis infirmitatis, aut fragilitatis, *malitia*, intelligitur per *voluntatem*. Divisio hæc est eadem, ac Divisio in peccata carnis & peccata animæ. Quod dicitur in *Reg. I. Quest. III.* magnitudinem peccati æstimari ex qualitate personæ;

non est verum, nisi triplici in casu. *Primus*: cum mutat speciem, v. gr. 1. in Impuritate, qualitas Cognati, quæ præter hoc, peccatum aggravat ratione proximitatis; Ordo Sacer; Votum Solemne Castitatis. 2. In homicidio, proximitas Cognationis, Pater, Frater, Mater, Soror, Superioritas Regis, Magistratus, Domini, unio intima Mariti atque Uxoris.

Secundus Casus est: cum aggravat peccatum, aut ratione ingratitude adversus Deum, à quo Superiores magis acceperunt, quam Inferiores; aut ratione scandali, quod gignitur erga Inferiorem, per peccatum Superioris. Quod de *Personâ* dictum fuit, locum habet in *Re*, cujus qualitas interdum speciem mutat, aut culpam aggravat; sicut in latrocinio, si bonum sit Sacrum, aut in Loco Sacro, vel publicum, vel pertineat ad Dominum, cui servitium præstatur, quibus in casibus latrocinium est diversæ speciei, *Prima* est Sacrilegium, *Secunda*, Peculatus, *Tertia*, furtum Domesticum.

Quod dicitur *Reg. II.* Fornicationem esse peccatum majus post Hæresim, falsum est, & *Can. 15. CAU. XXXII. QUÆST. VII.* laudatus, id non dicit. De Juramento dicitur in *Reg. III. & IV.* quod Perjurio convenit; nam Juramentum per Creaturas, aut per Creatorem, non est peccatum, nihilò magis, quam Juramentum per Evangelia, aut per Deum.

Reg. I. Quest. V. expositione indiget, & intelligenda est de iis, qui nati ex Deo, agunt per Spiritum, quem in suâ nativitate acceperunt.

Quod legitur in *Regula I. Quest. VI.* quemlibet Peccatorem esse extrâ Ecclesiam; falsum est: nam peccata, quæ hunc effectum operantur, alia non sunt, quam peccata contra Fidem, quæ illius est aditus; vel contra unitatem Ecclesiæ, per cujus amorem in illâ manetur, vel quibus Excommunicatio annexa est. *Can. 70. Dist. I. de Penit. laudatus*, loquitur de Ecclesiâ, quæ est sine maculâ & rugâ, quod soli Triumphanti convenit, ad quam Peccator, nisi antea fuerit Sanctus, pertinere non potest. Idem est quoad falsitatem, de eo, quod dicitur *secunda*, Relapsum bona opera præcedentia interimere. Nam illa tantum exponit periculo pereundi, positâ perseverantiâ in peccato.

QUESTIO VII.

Autor Infidelitatem ceteris peccatorum speciebus præmittit, & de hoc peccato interpretatur hæc verba, *quod non est ex fide peccatum est*, accipiendo hoc verbum, *Fides*, pro virtute Theologica, quæ illo nomine designatur. Quamvis S. PAULUS illud adhibeat, ad significandum *Judicium*, seu *dictamen Conscientiæ*.

Cum dicitur *Reg. II.* peccatum esse jurare per Creaturas; fortè intelligitur Juramentum, quod fieret ad illas honorandas, earum testimonium, quasi Divinites essent, invocando; non verò Juramentum, quod fit in honorem ejus, qui eas condidit, & quem representant, agnoscendo, eum esse Cordium Scrutatorem.

Exceptiones V. quæ dicunt, Mendacium esse peccatum, falsæ sunt, aut argumento non congruæ; hinc enim Mendacium malum est per seipsum; itaque nullus est Casus, in quo permitti possit, undè *Can. 14. CAU. XXII. QUÆST. II.* de Mendaciis jocosis, & de officiosis, quæ sola licita videri possent, expressè dicit, illâ culpâ non vacare, desumptus est è S. AUGUSTINO. Vid. §. *Duo sunt*, qui ostendit, Autorem eum laudare non debuisse, ut Mendacium jocosum excusaret; damnat quoque Mendacium, quod dicitur *sine dolo malo*; nam Mendacium officiosum hoc dolo vacat. Autor illud immerito excusat in *Except. I.* sicut excusat aliud in *Secunda*: Aliundè *Quarta* non convenit argumento; nam Patrinus, qui Infantem ad Baptismum præsentat, non mentitur, cum responderet, Infantem credere; cum hic habeat Fidem Ecclesiæ, in cujus personâ credit.

Reg. VI. nimis generalis est: nam, si aliquis sit casus, in quo